VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

TAE 2023: Tulot ja lainat sekä pääluokka 36

ATRO ANDERSSON, ERITYISASIANTUNTIJA
VALTIOVARAINVALIOKUNNAN VEROJAOSTO
11.11.2022

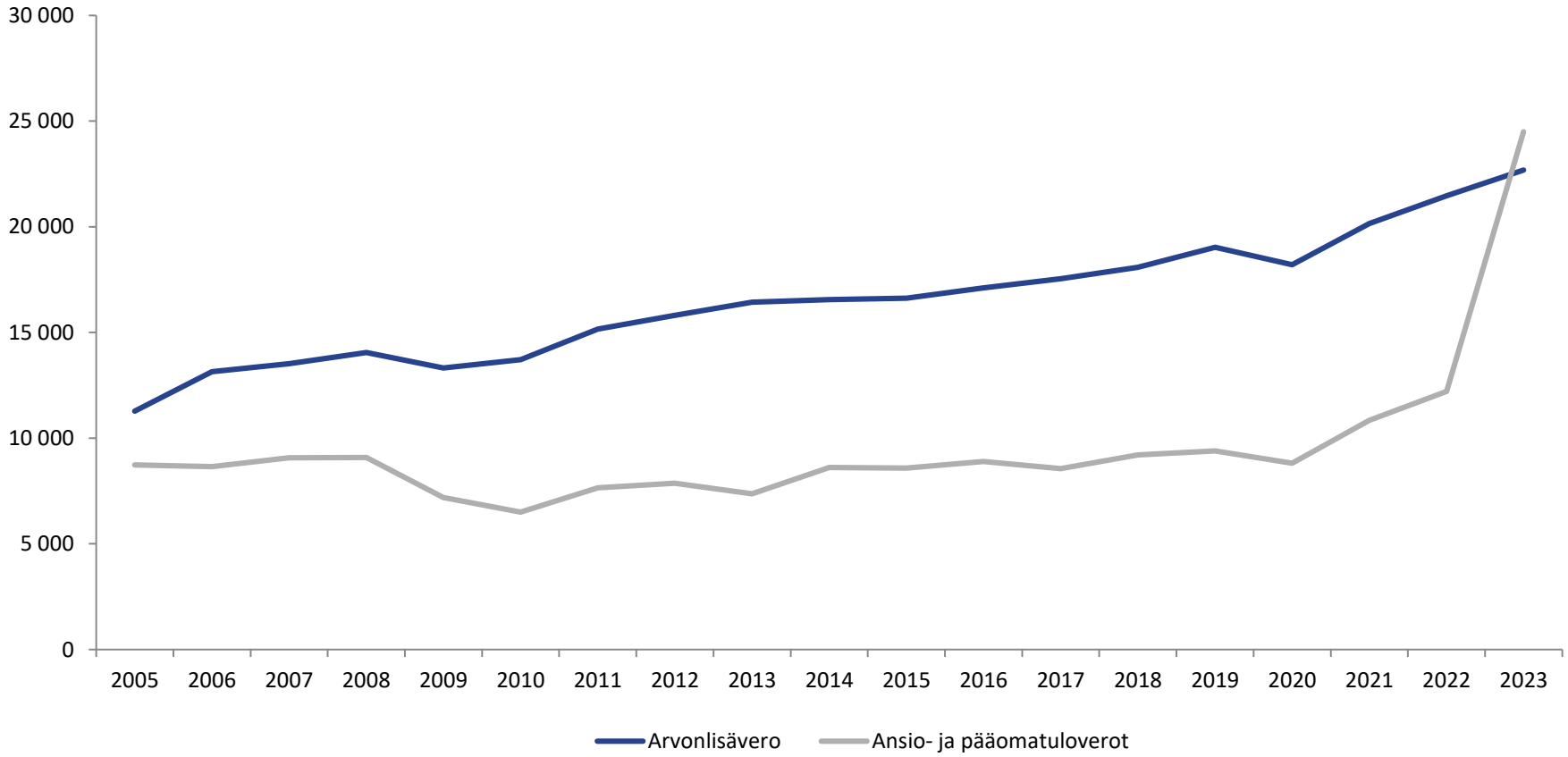
Valtion tuloarviot

Valtion tuloarvion kehitys

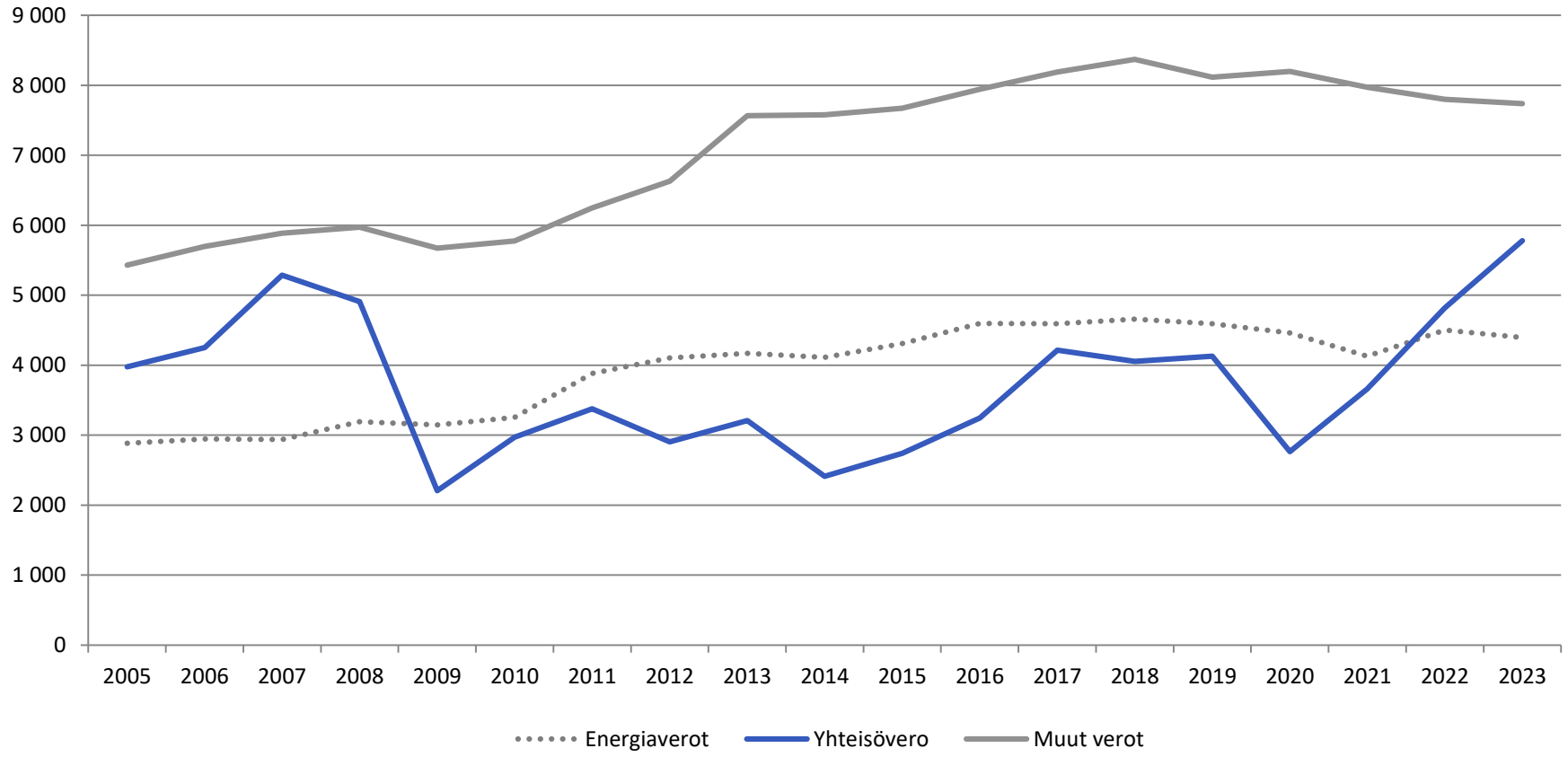
Tulot, milj. euroa	2019 TP	2020 TP	2021 TP	2022 LTAE IV	TAE 2023
11. Verot ja veroluonteiset tulot	45 272	42 443	46 753	50 798	64 507
12. Sekalaiset tulot	6 044	5 740	7 153	6 671	6 513
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	1 843	1 345	2 379	1 648	1 331
Budjettitalouden tulot yhteensä (pl. nettolainanotto)	53 266	49 628	56 442	59 266	72 501

- Sote-uudistus kasvattaa valtion ansio- ja pääomatuloveron tuottoa vuonna 2023 kassavaikutuksena arviolta 12 424 milj. euroa sekä yhteisöveron tuottoa kassavaikutuksena arviolta 763 milj. eurolla, mikä selittää suurta eroa vuoteen 2022 verrattuna.

Ansio- ja pääomatuloveron sekä arvonlisäveron kehitys (milj. euroa)

Muiden verotulojen kehitys (milj. euroa)

- Muissa veroissa laskua on erityisesti autoverossa, joka esim. vuonna 2019 tuotti 891 milj. euroa, mutta vuodelle 2023 on budjetoitu 541 milj. euroa.
- Ajoneuvoveron tuotossa lasku on selvästi pienempää
- Muissa merkittävissä verolajeissa eli tupakka-, alkoholi-, varainsiirto- ja vakuutusmaksuverossa kehitys on ollut maltillisesti nousevaa 2019 alkaen

Keskeisiä veroperustemuutoksia TAE 2023

Veroperustemuutos	Kassavaikutus, milj. euroa	Vuosivaikutus, milj. euroa
Sote-uudistuksen vaikutus valtion ansio- ja pääomatuloveron tuottoon	12 432	13 562
Valtion ansiotuloverotuksen sote-verokevennys	-338	-369
Sote-uudistuksen vaikutus valtion yhteisöveron tuottoon	763	909
Sähkön arvonlisäverokannan määräaikainen alentaminen 10 %:iin	**-209**	**-209**
Henkilökuljetusten arvonlisäverokannan määräaikainen alentaminen 0 %:iin	**-52**	**-52**
Määräaikainen sähkövähennys	**-225**	**-265**
Varhaiskasvatusmaksujen ja yksityisten hoidon hoitolisän korotuksen kompensaatio kunnille yhteisöverotuksen jako-osuuden kautta	-90	-100
Ikään perustuva työtulovähennyksen portaittainen korotus	-67	-73
T&K toiminnan lisävähennys	-38	-76
Väylämaksun puolituksen jatko	-36	-36

TAET 2023 tulot 1/2 (VM-kanta)

- 11.01.01. Ansio- ja pääomatulovero: +33 milj. euroa
  - Sähkövähennyksen tuottovaikutus on päivittynyt siten, että tuottovaikutus on 41 milj. euroa TAE 2023 esitettyä matalampi
  - HE lääkehuollon kustannustehokkuuden parantamisesta: -8 milj. euroa
- 11.04.01. Arvonlisävero: -89 milj. euroa
  - Sähkön arvonlisäverokannan laskun tuottovaikutus kasvanut 81 milj. euroa
  - Henkilökuljetusten arvonlisäverokannan laskun tuottovaikutus kasvanut 8 milj. euroa
- 11.04.03. Apteekkivero: -21 milj. euroa
  - HE lääkehuollon kustannustehokkuuden parantamisesta: -21 milj. euroa

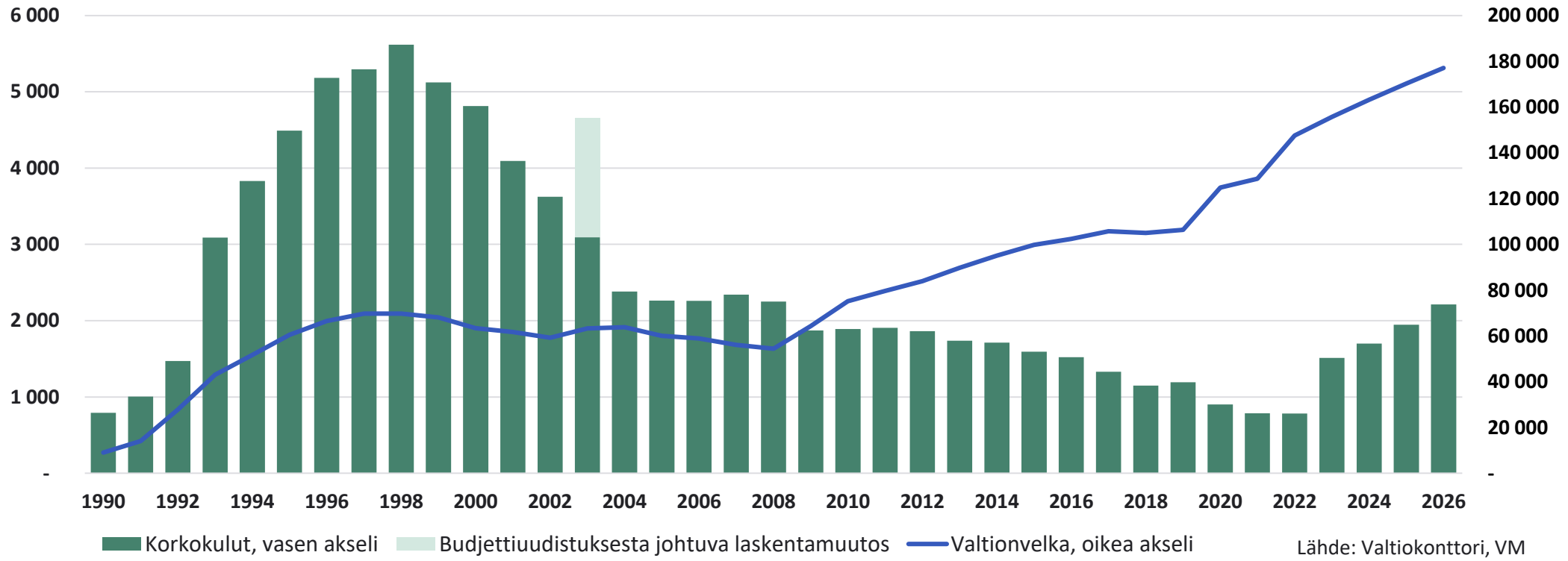
TAET 2023 tulot 2/2 (VM-kanta)

- Sekalaiset tulot: +37 milj. euroa
  - Hallinnonalojen sekalaisten tulojen muutoksia
- Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset: +574 milj. euroa
  - LTAE IV yhteydessä tiedotettiin, että 574 milj. euroa osakemyyntituloja ennakoidaan kertyvän vasta vuonna 2023

- Tuloarvio yhteensä **+532 milj. euroa** eli tuloarvio yhteensä (pl. nettolainanotto) **73 033 milj. euroa.**

Pääluokka 36
Valtionvelan korot

Valtion budjettitalouden korkokulut ja valtionvelka, milj. euroa

Lähde: Valtiokonttori, VM

Huomioita korkomenoista

- Yleisen korkotason kohoaminen näkyy jo nyt valtion korkomenoissa selvänä nousuna. Kun vuoden 2022 alkuperäisessä talousarviossa korkomenojen arvioitiin olevan 0,5 mrd. euroa niin valmisteilla olevassa neljännessä lisätalousarviossa velanhoitokustannusten ennakoidaan nousevan 0,8 mrd. euroon.
- TAE 2023:ssa oletetaan puolestaan korkomenojen lähes kaksinkertaistuvan kuluvaan vuoteen nähden eli nousevan 1,5 mrd. euroon. Korkomenot ovat viimeksi olleet tällä tasolla v. 2015-2016.
- Talousarvioon sisältyvät velanhoitomenot perustuvat siihen, että lyhyiden korkojen (3 kk) ennakoidaan olevan keskimäärin 1,3 % ja pitkien korkojen (10 vuoden korko) 1,8 % vuonna 2023.
- Inflaation nopeutumisen seurauksena keskuspankit ovat kiristäneet rahapolitiikkaa tuntuvasti niin Euroopassa kuin Yhdysvalloissakin. Rahoitusmarkkinoilla muutos on näkynyt voimakkaimmin pitkien korkojen kehityksessä.
- Korkojen nousussa on kyse korkoympäristön normalisoitumisesta jo useamman vuoden vallinneesta poikkeuksellisesta tilanteesta, missä nimelliskorot ovat olleet negatiivisia.

Huomioita korkomenoista

- Tällä hetkellä 3 kk euribor on noussut 1,8 prosenttiin ja Suomen valtion 10-vuoden obligaatiokorko 2,9 prosenttiin. Tämä kertoo siitä, että velkakirjoihin sijoittavat haluavat korvausta riskille siitä, että tulevaisuudessa inflaatio syö velkakirjojen reaalisia sijoitustuottoja aiempaa enemmän.
- Yleisen korkotason nousun vaikutukset velanhoitomenoihin näkyvät viiveellä. Tällä hetkellä keskimääräinen valtionvelan laina-aika on 7,7 vuotta ja keskimääräinen uudelleenhinnoitteluaika on puolestaan noin 4,6 vuotta.
  - Jälkimmäisellä tunnusluvulla kuvataan sitä, kuinka nopeasti velasta maksettava korko keskimäärin päivittyy.
- Valtiokonttorin 30.9 tilanteen perusteella tehdyn arvion mukaan korkotason nousu pysyvästi yhdellä prosenttiyksiköllä kasvattaisi ensi vuoden korkomenoja n. 0,6 mrd. euroa